

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Grondwaterwinning Over-Betuwe

27 mei 1999

609-76

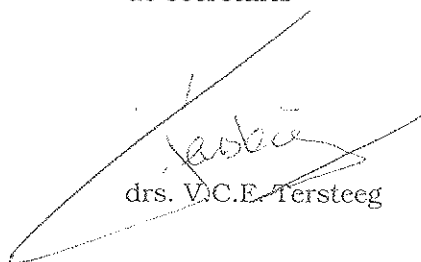
Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Grondwaterwinning Over-Betuwe

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over
de Grondwaterwinning Over-Betuwe,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van provincie Gelderland door de Commissie voor de
milieueffectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Grondwaterwinning Over-Betuwe,

de secretaris

drs. V.C.E. Tersteeg

de voorzitter

ir. M.G. Ketting

Utrecht, 27 mei 1999

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Oordeel over het MER	2
2.1 Algemeen	2
3. Aanbeveling voor de besluitvorming	3

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 18 november 1999, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
- 1A. Brief van het bevoegd gezag d.d. 31 maart 1999, over de aanvullende notitie bij het MER
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 49 d.d. 11 maart 1999
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen
5. Vergelijking van Alternatieven

1. INLEIDING

Waterbedrijf Gelderland heeft het voornemen om in de Over-Betuwe een nieuwe grondwaterwinning te ontwikkelen van 12 miljoen m³ grondwater per jaar. Bij brief van 23 februari 1999 heeft de provincie Gelderland de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 12 maart 1999 ter inzage gelegd¹].

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.²] De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd

Bij de toetsing heeft de Commissie de via het bevoegde gezag ontvangen inspraakreacties en adviezen betrokken³]. Voor zover relevant in het kader van het advies wordt er met voetnoten naar verwezen⁴].

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁵], zoals vastgesteld op 1 oktober 1994;
- op eventuele onjuistheden⁶];
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁷].

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over de vergunningverlening in het kader van de Grondwaterwet.

Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

1 Zie bijlage 2.

2 Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

3 Wm, artikel 7.26, lid 2.

4 Voor een overzicht van de reacties zie bijlage 4.

5 Wm, artikel 7.23, lid 2.

6 Wm, artikel 7.23, lid 2.

7 Wm, artikel 7.10.

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat de **essentiële informatie in het MER aanwezig is.**

De Commissie is tevreden over de wijze waarop de informatie is gepresenteerd in het MER. De tabellen, schema's en kaarten zijn overzichtelijk. Op effectieve wijze (zie bijlage 1 van het hoofdrapport) wordt aangegeven op welke manier het MER voldoet aan de richtlijnen. De alternatieven en hun milieueffecten zijn voldoende in het MER beschreven. Per alternatief zijn de milieueffecten voldoende in beeld gebracht.

Op de wijze waarop in het MER de alternatieven zijn vergeleken en het ontbreken van een gevoeligheidsanalyse heeft de werkgroep overleg gevoerd met de provincie en het Waterbedrijf. De uitgevoerde gevoeligheidsanalyse gaf geen nadere informatie die het voorkeursalternatief H6HV6 verder kon onderbouwen⁸). In het voorkeursalternatief wordt de winning van zes miljoen m³ per jaar te Hemmen en zes miljoen per jaar te Herveldse Veld gerealiseerd.

De keuze van het voorkeursalternatief werd mede ingegeven door andere argumenten die in het MER minder duidelijk zijn verwoord namelijk de beschermbaarheid van het terrein tegen risicobronnen zoals snelwegen de geplande Betuwespoorlijn met bijbehorende ruimtelijke ontwikkelingen, stedelijke bebouwing en het proefstation voor de fruitteelt te Randwijk. Daarnaast bleek beide terreinen uit het voorkeursalternatief al in eigendom of erfpacht te zijn van het Waterbedrijf.

In overleg met de provincie heeft het Waterbedrijf besloten de argumenten die mede bepalend zijn geweest voor het voorkeursalternatief in een aparte notitie zal toelichten⁹). Deze notitie is bekend gemaakt tijdens de hoorzitting over het MER en aan de betrokken instanties gestuurd¹⁰). De Commissie voor de m.e.r. concludeert hiermee dat het bevoegd gezag over alle essentiële informatie beschikt voor het nemen van het besluit over de vergunning in het kader van de grondwaterwet. Ook insprekers hebben kennis kunnen nemen van de argumenten ter onderbouwing van het voorkeursalternatief.

8 Zie de inspraakreacties nrs. 3 en 6 van M. van der Sluis, van de gemeente Valburg en de verslaglegging van de openbare hoorzitting.

9 Zie bijlage 1A.

10 Zie bijlage 5.

3.

AANBEVELING VOOR DE BESLUITVORMING

In dit hoofdstuk geeft de Commissie adviezen die naar haar mening van belang zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar geen betrekking hebben op essentiële tekortkomingen.

Uit het MER blijkt tevens dat de varianten H6HV6-Parenco en, zij het in mindere mate H6HV- La Cabine gunstig scoren en dat zij kansrijk zijn om de effecten van het voorkeursalternatief op vegetatie te reduceren. Vanwege deze gunstige effecten ondersteunt de Commissie de pogingen van het Waterbedrijf om deze varianten alsnog te realiseren. Zij beveelt de provincie Gelderland aan al het mogelijke te doen om deze varianten te verwezenlijken.

BIJLAGEN

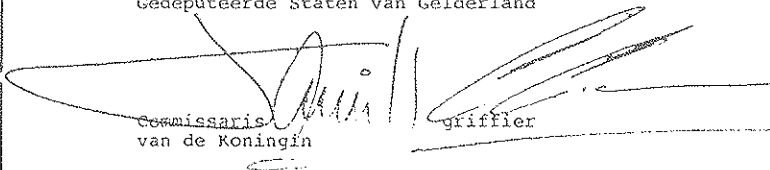
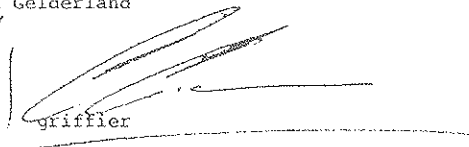
bij het toetsingsadvies
over het milieueffectrapport
Grondwaterwinning Over-Betuwe

(bijlagen 1 t/m 5)

13
(1900)

BIJLAGE I

Brief van het bevoegd gezag d.d. 18 november 1998 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gedeputeerde Staten				provincie GELDERLAND	
		telefoon (026) 358 81 11	Postadres		
		fax (026) 359 94 60	Postbus 9090		
			Arnhem		6800 GR Arnhem
Commissie voor de milieu-effectrapportage		telefoon (026) 358 81 11			
Postbus 2345		fax (026) 359 94 60			
3500 GH UTRECHT		e-mail: post@gekolleng.nl			
				Commissie voor de milieu-effectrapportage	
		ingekomen op		18 NOV. 1998	
		nummer		1602-98	
		doosnummer		609-34 (1x)	
		kopie naar		TS/Sc/PPw/BBB	
datum	nummer				
12 november 1998	MW98.48136				
onderwerp					
Adviesaanvraag inzake MER Grondwaterwinning Over-Betuwe					
<p>Op 21 oktober 1998 ontvingen wij van Waterbedrijf Gelderland het milieu-effectrapport Grondwaterwinning Over-Betuwe alsmede twee vergunningaanvragen voor grondwaterwinning te Hemmen en te Zetten (zie bijlagen). Bij de voorbereiding van de aanvragen werd het MER opgesteld. De aanvragen hebben betrekking op het winnen van 6 miljoen m³ grondwater per jaar zowel te Hemmen als te Zetten ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening.</p> <p>Wij verzoeken u, overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer, ons uiterlijk vijf weken na het einde van de zitting te adviseren over de volledigheid en juistheid van het MER. Omtrent de kennisgeving inzake de termijn van terinzagelegging en de datum van de zitting zullen wij u zo spoedig mogelijk nader informeren.</p> <p>Volledigheidshalve hebben wij de in 1994 vastgestelde Richtlijnen bijgevoegd.</p>					
Gedeputeerde Staten van Gelderland					
					
Commissaris van de Koningin		griffier			
bijlagen: 3 (MER + twee vergunningaanvragen + richtlijnen)					
coll. -/4					
code: EK/M9806547					
Inlichtingen bij dhr. T. Brouwer			doorkiesnr. 359 88 22		
verzonden			Postbus 809762		
13 NOV. 1998			ABN-AMRO Arnhem 53 60 26 465		
			RNG v. Grevenghe 26 60 10 624		

15

BIJLAGE 1A

Brief van het bevoegd gezag d.d. 31 maart 1999 over de aanvullende notitie bij het MER

Gedeputeerde Staten				provincie GELDERLAND	
		Beroepsadres Huis ter Poort Markt 11 Arnhem		Postadres Postbus 9009 6800 GX Arnhem	
Aan geadresseerde		telefoon (026) 539 51 11			
		telefax (026) 359 54 80			
		e-mail post@gelderland.nl			
					
				Commissie voor de milieu-effectrapportage	
				ingekomen op: 1 APR. 1999	
				nummer: 398-99	
				dossier: 609-72+73+74	
				kopie naar: T.S. B. B. Lab	
datum	nummer				
31 maart 1999	MW98.48136				
onderwerp					
MER Grondwaterwinning Over-Betuwe					
<p>Bij brief van 23 februari 1999, nummer MW98.48316, hebben wij u geïnformeerd over de milieu-effectrapportage van een grondwaterwinning in de Over-Betuwe. In het MER heeft Waterbedrijf Gelderland als voorkeursalternatief uitgesproken: het ontwikkelen van een grondwaterwinning van zes miljoen m³ per jaar te Hemmen en zes miljoen m³ per jaar te Herveldse Veld (HGHV6).</p> <p>Het kan zijn dat de argumenten van het waterbedrijf in relatie tot de diverse wegingsfactoren van de verschillende alternatieven niet geheel duidelijk overkomen. In een aanvullende brief geeft het waterbedrijf daarom een nadere uiteenzetting van de argumenten welke een rol hebben gespeeld bij de keuze van het voorkeursalternatief.</p> <p>Om eventuele onduidelijkheid te voorkomen en voor de beeldvorming omtrent het MER hebben wij het wenselijk geacht deze aanvullende informatie u toe te sturen. Voor de inhoud verwijzen wij u dan ook naar bijgaande brief van het waterbedrijf d.d. 31 maart 1999, met bijlage.</p> <p>Deze informatie maakt onderdeel uit van het MER-rapport.</p>					
Gedeputeerde Staten van Gelderland					
					
Commissaris van de Koningin griffier					
bijlagen					
coll. -/ht					
code: NS/7183					
inrichtingen bij dhr. A.F. Brouwer					
doorkiesnr. 359 83 03					
verzonden 01 APR. 1999					
Postbank girorekening 689762 ABN-AMRO Arnhem, rek. nr. 53 50 26 463 BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28 50 10 824					

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de ter inzagelegging van het MER in Staatscourant nr. 49 d.d. 11 maart 1999

KENNISGEVING

Milieu-effectrapport grondwaterwinning Over-Betuwe

Gedeputeerde Staten van Gelderland maken het volgende bekend:

Aanvragen

Het waterbedrijf Gelderland te Velp heeft twee vergunningaanvragen ingediend voor het onttrekken van grondwater op basis van de Grondwaterwet. Het bedrijf wil voor de openbare drinkwatervoorziening in Over-Betuwe (gemeente Heteren en Valburg) elk zes miljoen m³ grondwater per jaar gaan winnen (in totaal twaalf miljoen m³). Op deze wijze geeft zij invulling aan de verdrogingsbestrijding op de Veluwe en Oost-Gelderland. Deze twee winlocaties passen in het beleid zoals dat is verwoord in de verschillende plannen van zowel het Rijk als de provincie. In het kader van de verdrogingsbestrijding dienen deze grondwaterwinningen ter compensatie van andere winningen in het Rivierengebied-oost en Oost-Gelderland.

MER

Bij de voorbereiding van de vergunningaanvragen krachtens de Grondwaterwet heeft waterbedrijf Gelderland een milieu-effectrapport (MER) opgesteld, waarin de milieu-effecten van de winningen zijn beschreven en vergeleken. Het MER dient als hulpmiddel bij de besluitvorming over de vergunningaanvragen. De inspraak gaat thans over het MER. Gedeputeerde Staten hebben in 1994 richtlijnen vastgesteld, waarin is aangegeven wat in het MER aan de orde moet komen. Deze richtlijnen dienen als beoordelingskader.

Terinzagelegging

Het MER en de twee vergunningaanvragen liggen met deze kennisgeving op werkdagen tijdens kantooruren voor eenieder ter inzage van 12 maart 1999 tot en met 23 april 1999 op de volgende plaatsen:

- in de gemeentehuizen van Arnhem, Dodewaard, Ede, Elst, Heteren, Kesteren, Renkum, Rhenen, Valburg, Veenendaal en Wageningen;
- in de centrale bibliotheek van het Huis der Provincie, Markt 11 te Arnhem.

De vastgestelde richtlijnen alsmede de vergunningaanvragen zijn ter informatie bij het MER gevoegd. Bij de stukken welke ter inzage liggen zijn - informatief - tevens de vermoedelijke begrenzingen van de toekomstige grondwaterbeschermingsgebieden aangegeven. Definitieve vaststelling kan eerst na de beslissing op de vergunningaanvragen plaatsvinden door Provinciale Staten. Indien u de stukken buiten kantooruren wilt inzien, kunt u telefonisch een afspraak maken met de heer A.F. Brouwer, medewerker bij de provinciale dienst Milieu en Water, telefonisch bereikbaar onder nummer (026) 359 88 22.

Inspraak

Eenieder heeft gelegenheid opmerkingen te maken over de volledigheid en juistheid van het MER. Deze opmerkingen kunnen uiterlijk tot 23 april 1999 worden toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Mondelinge opmerkingen kunnen voorts worden ingebracht tijdens een openbare zitting die op maandag 12 april 1999, om 15.00 uur plaatsvindt in Ons Dorpshuis, Het Dorpsplein 4 te Herveld-Noord (gemeente Valburg).

Vervolg

Na de inspraakperiode zullen Gedeputeerde Staten de ingediende opmerkingen en adviezen aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage (C-mer) zenden. Deze commissie zal uiteindelijk Gedeputeerde Staten adviseren. Eerst daarna zullen de aanvragen om vergunning in het kader van de Grondwaterwet verder worden behandeld.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de dienst Milieu en Water, de heer A.F. Brouwer, tel. (026) 359 88 22. Exemplaren van het MER zijn tegen vergoeding van de kosten te verkrijgen bij waterbedrijf Gelderland, mevrouw M.A. van Vierken, tel. (026) 369 01 11.

Arnhem, 23 februari 1999 - nr. MW98.48136

provincie
GELDERLAND

Gedeputeerde Staten van Gelderland
T. Doesburg - wvd. Commissaris van de Koningin
C. Crasborn - griffier

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: NV Waterleiding Maatschappij Gelderland (WMG) en NV Waterleidingmaatschappij Oostelijk Gelderland (WOG)

Bevoegd gezag: college van Gedeputeerde Staten van Gelderland

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Grondwaterwet

Categorie Besluit m.e.r.: 15.2

Activiteit: het voornemen betreft de onttrekking van maximaal 12 miljoen m³ grondwater per jaar in het gebied Opheusden-Driel-Valburg ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 28 april 1994

richtlijnenadvies uitgebracht: 6 juli 1994

kennisgeving MER: 11 maart 1999

toetsingsadvies uitgebracht: 27 mei 1999

Samenstelling van de werkgroep:

drs. D. van der Hoek

ir. N.G. Ketting (voorzitter toetsingsfase)

ing. E.M. Mastenbroek (voorzitter richtlijnenfase)

dr.ir. C. Meinardi

ir. T.N. Olsthoorn

Secretaris van de werkgroep: drs. A.L. Vernooij (richtlijnenfase), drs. V.C.F. Tersteeg (toetsingsfase)

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	990316	ir. H.J. Nobbe namens Waterschap Vallei & Eem	Leusden	990510
2.	990415	M. van de Sluis	Randwijk	990510
3.	990416	Waterschap van de Linge	Geldermalsen	990510
4.	990412	ir. D.P. Visser namens Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij Directie Oost	Deventer	990510
5.	990413	Burgemeester en Wethouders van Gemeente Valburg	Herveld	990510
6.	990419	A.J. den Hartog	Kesteren	990510
7.	990419	H.A. den Bruinen	Zetten	990510
8.	990416	voorzitter B. Teunissen namens GLTO Heteren en voorzitter C.Th.M. de Wit namens GLTO Valburg	Randwijk	990510
9.	990414	E.J. Wiggelo	Dodewaard	990510
10.	990421	ir. J.D. van Oort en mr. P.G.M.M. Dijkman namens Zuiveringsschap Rivierenland	Tiel	990510
11.	990421	drs. W.J.M. van der Valk namens Dienst Milieu en Openbare Werken Gemeente Arnhem	Arnhem	990510
12.	990422	B. Nijman namens A & S Advocaten	Wageningen	990510
13.	990421	Mw. drs. I. Reuselaars namens ROB	Amersfoort	990510
14.	990421	D.J. Bakker en J.W. Bakker- Corne- lissen	Randwijk	990510
15.	990423	H.L. Winnemuller	Dodewaard	990510
16.	990426	J.A.A.M. Litjens en J.G. van Leeuwen namens Polderdistrict Betuwe	Elst (Gld)	990510
17.	990420	mr. F. Kluitmans namens Provincie Utrecht	Utrecht	990510
18.	990421	G.J. den Hartog- Pardijs	Zetten	990510
	990412	Verslag hoorzitting	Herveld-Noord	990510

BIJLAGE 5

Vergelijking van Alternatieven

MER grondwaterwinning Over-Betuwe over de vergelijking van alternatieven

Waterbedrijf Gelderland
Velp, 31 maart 1999

Ten geleide

Uit de reacties die ons bereiken aangaande het milieu-effectrapport grondwaterwinning Over-Betuwe blijkt dat de vergelijking van alternatieven zoals die in hoofdstuk 7 van het Hoofdrapport wordt gepresenteerd, tot vragen leidt. Met name wordt gemist wat de motivering voor het voorkeursalternatief is.

Met deze notitie willen wij een en ander graag verduidelijken. Deze notitie zal vanaf heden als inlegvel in het MER mede ter inzage worden gelegd en met nog te verzenden exemplaren worden meegestuurd. Het bevoegd gezag, de Wettelijk Adviseurs en de Cie-m.e.r. ontvangen deze notitie separaat.

Vergelijking van alternatieven

In het MER is uitgebreid ingegaan op de effecten van de vijf alternatieven voor de omgeving. Daarnaast is voor Waterbedrijf Gelderland van groot belang in hoeverre de kwaliteit van het grondwater kan worden beschermd. Verder is een spoedige realisatie van het project gediend met het beschikbaar hebben van de betreffende terreinen.

In onderstaande tabel zijn de kwalitatieve beoordelingen voor de diverse milieu-criteria uit het MER aangevuld met een inschatting van de beschermbaarheid en de beschikbaarheid van terreinen.

Alternatieven --->	H1Z	H6HV6	HV10Fg2	HV1Z	HVz1Z
<i>milieu-criteria</i>					
<i>omvang beschermingsgebied</i>	~	~	MAX	MAX	MAX
<i>effect op vegetatie</i>	min	~	MAX	~	min
<i>effect op weidevogels</i>	MAX	~	min	min	min
<i>verandering landbouwopbrengst</i>	~	~	~	~	MAX
<i>effect op archeologische waarden</i>	MAX	~	~	~	~
<i>extra slibaanvoer</i>	~	~	MAX	MAX	MAX
<i>belangen Waterbedrijf</i>					
<i>Beschermbaarheid</i>	-	+	0	0	-
<i>Beschikbaarheid terreinen</i>	+	+	+	+	-

legenda

min	relatief gering effect (0 - 15 % van waargenomen bereik)	+	positief gewaardeerd
~	noch gering, noch groot effect	0	neutraal gewaardeerd
MAX	relatief groot effect (85 - 100 % van waargenomen bereik)	-	negatief gewaardeerd

Voorkeursalternatief

Het alternatief H6HV6 heeft de voorkeur van Waterbedrijf Gelderland. Uit de tabel blijkt dat geen van de andere alternatieven duidelijk beter is, terwijl sommige aanzienlijk slechter uit de bus komen dan het voorkeursalternatief. Daarnaast is uit oriënterende berekeningen gebleken dat het grondwaterbeschermingsgebied relatief gunstig ligt ten opzichte van diverse risicobronnen. Het gaat dan om de beide snelwegen, de geplande Betuwe-spoorlijn met bijbehorende ruimtelijke ontwikkelingen, stedelijke bebouwing en het proefstation voor de fruitteelt te Randwijk. Tenslotte zijn beide terreinen voor het puttenveld al in eigendom of erfpacht.

¹ Als reken-exercitie zijn tevens twee varianten op het voorkeursalternatief beschouwd, met verplaatsing van 2.0 miljoen m³/jaar grondwaterwinning van de zuidelijke Veluwezoom naar Fikkersdries